

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/179/2026
Rady Powiatu Mławskiego
z dnia 29 stycznia 2026 roku

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ NA LATA 2026-2030**

WSTĘP.....	1
I. PODSTAWY TEORETYCZNE	3
I. 1. Definicja zjawiska przemocy domowej.....	3
I. 2. Rodzaje przemocy domowej	4
I. 3. Mity i stereotypy dotyczące przemocy domowej	5
I. 4. Skutki przemocy domowej	6
II. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ – DZIAŁANIA ORGANÓW ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I SAMORZĄDOWEJ	8
II.1. Zadania organów administracji rządowej	8
II.2. Zadania organów administracji samorządowej.....	9
II.2. 1. Samorząd województwa	9
II.2. 2. Samorząd powiatowy	9
II.2. 3. Samorząd gminny.....	10
III. ŹRÓDŁA PRAWA PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	11
IV. PRAWNA OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ DOMOWĄ	12
IV.1. Kodeks karny	12
IV.2. Kodeks rodzinny i opiekuńczy	13
IV.3. Procedura „Niebieskie Karty”	13
IV.4. Zobowiązanie osoby stosującej przemoc do opuszczenia miejsca zamieszkania	14
V. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ.....	16
V. 1. Skala zjawiska przemocy w Polsce	16
V. 2. Skala zjawiska przemocy domowej w województwie mazowieckim.....	16
V. 3. Diagnoza społeczna zjawiska przemocy domowej w powiecie mławskim	16
V. 3. 1. Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie	17
V. 3. 2. Dane Zespołów Interdyscyplinarnych (ZI)	20
V. 3. 3. Dane Wymiaru Sprawiedliwości (Prokuratura Rejonowa i Sąd Rejonowy)	21
V. 3. 4. Dane Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie (ZOW)	23
VI. CELE PROGRAMU	26
VI.1. Cel główny i cele szczegółowe.....	26
VI.2. Harmonogram działań na lata 2026–2030.....	27
VII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA.....	31
Sposób realizacji i zarządzanie	31
Monitorowanie.....	32
Ewaluacja.....	32
Źródła finansowania	32
SPIS TABEL	34

BIBLIOGRAFIA	34
Akty prawne i dokumenty strategiczne.....	34
Literatura zwarta (Książki)	35
Artykuły i opracowania.....	36
Źródła danych statystycznych i internetowe.....	36
Harmonogram Rzeczowo – Finansowy na lata 2026-2030	40

WSTĘP

Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym o charakterze międzynarodowym, dotyczącym człowieka bez względu na status społeczny, materialny, wykształcenie, wiek czy płeć. Specyfika, złożoność i problematyka tego zjawiska stały się przedmiotem zainteresowania wielu dziedzin nauki.

Skutki przemocy domowej dotyczą nie tylko jednostkę i rodzinę, ale też całe społeczeństwo. Istotnym zagrożeniem wypływającym z przemocy jest to, że jej doznawanie niszczy u człowieka poczucie bezpieczeństwa, własnej wartości i godności oraz wiary w prawo do szczęścia. Jej następstwa zauważalne są w obszarze zdrowia fizycznego i psychicznego.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości i sposób życia. Rodzina funkcjonująca w poczuciu lęku i zagrożenia, nie daje poczucia bezpieczeństwa, miłości i wsparcia. Przemoc domowa może być zatem zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Instytucja rodziny objęta jest szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej. Konstytucja RP zapewnia także ochronę praw dziecka i nakazuje organom władzy publicznej ochronę dziecka przed przemocą, okrucieństwem i wyzyskiem.

Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) nałożono na powiaty obowiązek opracowania i realizacji **powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej**. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań podejmowanych w powiecie mławskim i uwzględnia zmiany wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 535). Program jest merytorycznie i strategicznie zgodny z nadrzędnym dokumentem krajowym – **Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030**.

Celem głównym Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026–2030 jest **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie mławskim**.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań nakierowanych zarówno na osobę doznającą przemocy, jak i na edukację oraz oddziaływanie na postawy i zachowania osób stosujących przemoc. Opracowanie programu zostało poprzedzone diagnozą zjawiska

przemocy domowej na terenie powiatu mławskiego, na podstawie której sporządzono wykaz priorytetowych potrzeb i kierunków działania.

Realizacja Programu przyczyni się do wypracowania skoordynowanego, interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w powiecie mławskim, co będzie pomocne w ograniczeniu tego zjawiska i łagodzeniu jego skutków oraz poprawie życia mławskich rodzin.

I. PODSTAWY TEORETYCZNE

I. 1. Definicja zjawiska przemocy domowej

Zjawisko przemocy domowej sięga swoimi korzeniami czasów odległych, choć głośno zaczęto o nim mówić i piętnować je dopiero w latach 70. XX wieku. Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym o charakterze międzynarodowym, dotyczącym człowieka bez względu na status społeczny, materialny, wykształcenie, wiek czy płeć.

Obowiązująca w Polsce definicja prawna zawarta jest w art. 2 pkt 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

Zgodnie z nowelizacją, **przemoc domowa** to:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Zjawisko przemocy domowej charakteryzuje się również swoją dynamiką, a także **cyklicznością**. Wyróżniamy trzy następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastania napięcia** – pojawia się coraz więcej sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się drażliwa, a osoba doznająca przemocy stara się załagodzić sytuację.
2. **Faza gwałtownej przemocy** – następuje eskalacja i uwolnienie nagromadzonego napięcia. Osoba stosująca przemoc staje się gwałtowna, wpada w szal, dochodzi do

zachowań agresywnych. Osoba doznająca przemocy czuje się bezradna i odczuwa wstyd.

3. **Faza miodowego miesiąca** – osoba stosująca przemoc przeprosza za swoje zachowanie, obiecuje poprawę, pojawiają się prezenty. U osoby doznającej przemocy następują procesy racjonalizacji, które nakazują wierzyć, że sprawca się zmienił.

Z upływem czasu faza miodowego miesiąca skraca się i zanika, a fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy stają się coraz bardziej dramatyczne.

I. 2. Rodzaje przemocy domowej

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – intencjonalne zachowanie naruszające nietykalność cielesną, powodujące uszkodzenie ciała lub jego ryzyko, np. popychanie, szarpanie, bicie ręką, pięścią, kopanie, duszenie, użycie broni.
- **Przemoc psychiczna** – naruszenie godności osobistej, zawierające przymus i groźby. Są to m.in. obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, krzyczenie, izolacja społeczna, stała krytyka.
- **Przemoc seksualna** – naruszenie intymności, zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, gwałt, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, obmacywanie.
- **Przemoc ekonomiczna** – celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawienie środków do życia lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane potrzeby życiowe. Przykłady to: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niszczenie rzeczy, zaciąganie pożyczek i zmuszanie do ich spłacania, nieopłacanie wspólnych opłat.
- **Zaniedbanie** – bierna forma przemocy, polegająca na niezaspokojeniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Najczęściej stosowana jest wobec dzieci, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje np. niedożywianie, brak dbałości o higienę, brak kontroli lekarskiej.
- **Cyberprzemoc** – (uwzględniona w nowelizacji ustawy) to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, jak telefon czy komputer. Określana także jako

cyberbullying, nękanie czy prześladowanie w Internecie. Jej celem jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie.

I. 3. Mity i stereotypy dotyczące przemocy domowej

W społeczeństwie wciąż funkcjonują mity i stereotypy, które powodują bagatelizowanie, lekceważenie, a nawet usprawiedliwianie zjawiska przemocy domowej. Mają one wpływ na obniżenie skuteczności przeciwdziałania temu zjawisku.

Najczęstsze z nich to:

➤ **„Przemoc domowa to sprawa prywatna”.**

FAKT: Przemoc domowa jest naruszeniem prawa i podstawowych praw człowieka (prawa do życia, zdrowia, poszanowania godności). Państwo ma obowiązek zapewnić obywatelom ochronę. Wiele aktów przemocy wypełnia znamiona przestępstw ściganych przez Policję i prokuraturę (np. znęcanie art. 207 k.k.).

➤ **„Przyczyną przemocy domowej jest alkohol”.**

FAKT: Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje postępowanie. Alkohol może pobudzać agresję, ale nie jest jej przyczyną – jest jedynie usprawiedliwieniem dla osoby stosującej przemoc. Występują liczne przypadki stosowania przemocy przez osoby niepijące.

➤ **„Ofiara sama sobie winna / zasłużyła na przemoc”.**

FAKT: Nikt nie ma prawa naruszać naszych praw, niezależnie od tego, co zrobimy. Stwierdzenia typu „zupa była za słona” lub „źle zajmowała się dziećmi” to tylko preteksty. Nic nie usprawiedliwia stosowania przemocy.

➤ **„Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy”.**

FAKT: Osoby doznające przemocy przeżywają ból, strach i bezsilność. Trwanie w krzywdzącym związku może wynikać z lęku, uzależnienia materialnego, psychicznego, kierowania się przeświadczeniem, że sprawca się zmieni, lub z braku wiedzy, gdzie szukać pomocy.

➤ „Przemoc jest wtedy, gdy widać ślady na ciele”.

FAKT: Nie tylko siniaki czy złamania świadczą o przemocy. Przemoc psychiczna, taka jak poniżanie, obelgi, zastraszanie czy izolacja, często boli bardziej niż uderzenie i sprawia ogromne cierpienie, choć nie zostawia widocznych śladów.

I. 4. Skutki przemocy domowej

Doświadczenie przemocy domowej wiąże się z różnorodnymi konsekwencjami: społecznymi, relacyjnymi oraz zdrowotnymi (fizycznymi i psychicznymi).

Do najczęściej występujących skutków należą:

- **Skutki psychiczne i emocjonalne:** wyuczona bezradność (bierne znoszenie krzywd), wzmożone napięcie emocjonalne, impulsywność.
- **Zaburzenia depresyjne:** obniżony nastrój, niska samoocena, brak chęci do działania, myśli i próby samobójcze.
- **Zaburzenia lękowe:** lęk przed podjęciem działania, krytyką, odrzuceniem, nieufność.
- **Skutki fizyczne (somatyczne):** poważne obrażenia ciała, kalectwo, choroby psychosomatyczne (np. bóle głowy, żołądka), podwyższona podatność na choroby związane ze stresem.
- **Uzależnienia:** od alkoholu, narkotyków, leków, będące próbą złagodzenia bólu psychicznego i fizycznego.
- **Trudności w relacjach:** problemy w budowaniu bliskich relacji, zaburzenia adaptacyjne.

Powtarzające się traumatyczne wydarzenia stają się źródłem narastającego stresu i mogą prowadzić do trwałych urazów psychicznych. Specyficzne mechanizmy obronne, które mogą wystąpić u osób doznających przemocy to m.in.:

- **Zespół Stresu Pourazowego (PTSD):** przeżywanie zdarzenia na nowo (koszmary senne, natrętne wspomnienia), psychiczne odrętwienie, unikanie relacji, stan stałego niepokoju i podwyższonej czujności.
- **Syndrom wyuczonej bezradności:** brak aktywności, bierność, zależność i uległość; osoba postrzega każdą swoją inicjatywę, jako zagrożenie represjami.

- **Syndrom sztokholmski:** reakcja na bardzo silny stres i poczucie zagrożenia życia; charakteryzuje się wystąpieniem pozytywnych uczuć do sprawcy – ofiara zamiast domagać się kary, staje w jego obronie.

Konsekwencje przemocy domowej to nie tylko osobisty uraz osoby doznającej przemocy, ale również wysokie **koszty ekonomiczne i społeczne**, obciążające całe społeczeństwo (np. koszty hospitalizacji, interwencji Policji, pomocy społecznej).

II. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ – DZIAŁANIA ORGANÓW ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ I SAMORZĄDOWEJ

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) uznaje, że przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności.

Organy administracji rządowej oraz samorządu terytorialnego są odpowiedzialne za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Ustawa określa zadania w tym zakresie, kładąc nacisk na pomoc osobom doznającym przemocy, oddziaływanie na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenie świadomości społecznej.

II.1. Zadania organów administracji rządowej

Do zadań **Wojewody** w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej należy:

- opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą domową dla osób realizujących te zadania;
- monitorowanie zjawiska przemocy domowej;
- powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- monitorowanie realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej przez Wojewódzkiego Koordynatora;
- nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizowanych przez samorząd gminy, powiatu i województwa;
- kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, wykonanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów z organami administracji rządowej i samorządowej.

II.2. Zadania organów administracji samorządowej

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej jest podzielona między poszczególne szczeble samorządu terytorialnego.

II.2. 1. Samorząd województwa

Do zadań samorządu województwa należy:

- a) opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy domowej;
- b) inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- c) opracowywanie ramowych programów ochrony osób doznających przemocy domowej oraz ramowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, a także ramowych programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- d) organizowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej, w tym obowiązkowych szkoleń dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych.

II.2. 2. Samorząd powiatowy

Powiat realizuje zadania własne oraz zadania z zakresu administracji rządowej.

Zadania własne powiatu: Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej (niniejszy dokument);
- b) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

- c) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat:

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- a) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- b) opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- c) opracowywanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- d) wydawanie zaświadczeń o zgłoszeniu się osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach oraz o ich ukończeniu.

II.2. 3. Samorząd gminny

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- c) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III. ŹRÓDŁA PRAWA PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Prawo przeciwdziałania przemocy domowej nie jest odrębną gałęzią prawa. Jest to zbiór norm prawnych zawartych w różnych aktach, które łącznie tworzą system ochrony osób doznających przemocy.

Źródłami prawa przeciwdziałania przemocy domowej w polskim porządku prawnym są:

1. **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673) Jest to kluczowy akt prawny, który definiuje zjawisko przemocy domowej, określa zadania organów administracji rządowej i samorządowej w tym zakresie, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, a także reguluje procedurę „Niebieskie Karty”.

2. **Akty wykonawcze do Ustawy**

W związku z nowelizacją z 2023 roku, kluczowe znaczenie mają nowe rozporządzenia, m.in.:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 2023 r. regulujące m.in. standardy ośrodków wsparcia, kwalifikacje kadr oraz programy korekcyjno-edukacyjne.

3. **Akty prawa międzynarodowego**

- **Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska)**, ratyfikowana przez Polskę w 2015 r..
- **Konwencja o prawach dziecka** przyjęta przez ONZ w 1989 r., gwarantująca ochronę dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania.

IV. PRAWNA OCHRONA PRZED PRZEMOCĄ DOMOWĄ

Ochrona prawna osób doznających przemocy domowej realizowana jest przez przepisy zawarte w kilku kodeksach i ustawach.

IV.1. Kodeks karny

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.) nie definiuje przestępstwa "przemocy domowej", jednak penalizuje zachowania, które najczęściej stanowią jej przejaw. Osoba stosująca przemoc domową może ponieść odpowiedzialność karną m.in. za:

- **Znęcanie się (art. 207 k.k.):** Podstawowy przepis dotyczący przemocy domowej, penalizujący fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności.
- **Naruszenie nietykalności cielesnej (art. 217 k.k.).**
- **Groźba karalna (art. 190 k.k.).**
- **Uporczywe nękanie, stalking (art. 190 a k.k.).**
- **Zgwałcenie (art. 197 k.k.)** (w tym zgwałcenie małżeńskie).
- **Uszczerbek na zdrowiu (art. 156 i 157 k.k.).**
- **Uchylanie się od alimentów (art. 209 k.k.)** (forma przemocy ekonomicznej).

W ramach postępowania karnego sądy dysponują środkami mającymi na celu ochronę osoby doznającej przemocy oraz oddziaływanie na sprawcę, m.in.:

- **Środki karne (art. 41 a k.k.):** m.in. nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakaz zbliżania się lub kontaktowania.
- **Obowiązki probacyjne (art. 72 k.k.):** W przypadku warunkowego zawieszenia kary, sąd może nałożyć na sprawcę m.in. obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu, poddania się terapii uzależnień lub uczestnictwa w **programach korekcyjno-edukacyjnych** lub **psychologiczno-terapeutycznych**.

IV.2. Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.) określa wzorzec prawidłowych relacji rodzinnych i zawiera przepisy chroniące jej członków:

- **Zakaz kar cielesnych (art. 96 k.r. o.):** Wprowadza fundamentalną zasadę, że „osobom wykonującym władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Przepis ten zakończył dyskusję na temat dopuszczalności tzw. „klapsów”.
- **Zasada równości praw małżonków (art. 23 k.r. o.):** Małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie. Są obowiązani do wspólnego pożycia, do wzajemnej pomocy i wierności oraz do współdziałania dla dobra rodziny.
- **Ochrona przed przemocą ekonomiczną:** Kodeks reguluje zasady zarządu majątkiem wspólnym i wprowadza ograniczenia, jeśli jedno z małżonków narusza prawa pozostałych członków rodziny.

IV.3. Procedura „Niebieskie Karty”

Procedura „Niebieskie Karty” jest kluczowym narzędziem interdyscyplinarnej współpracy na rzecz osób doznających przemocy domowej. Jej zasady określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r.

Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli:

1. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
 2. gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
 3. Policji,
 4. oświaty (szkół, placówek oświatowych),
 5. ochrony zdrowia (podmiotów wykonujących działalność leczniczą).
- **Wszczęcie procedury:** Następuje przez wypełnienie formularza „**Niebieska Karta – A**” w przypadku uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy domowej (w toku czynności służbowych lub w wyniku zgłoszenia). Wszczęcie

procedury nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy ani osoby stosującej przemoc.

- **Grupa Diagnostyczno-Pomocowa:** Po otrzymaniu formularza „A”, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego powołuje **grupę diagnostyczno-pomocową** (zastąpiła ona dawne "grupy robocze"). W skład grupy wchodzi przedstawiciele służb, którzy pracują bezpośrednio z daną rodziną.
- **Zadania Grupy:** Grupa diagnozuje sytuację rodziny, opracowuje i realizuje **indywidualny plan pomocy** dla osoby doznającej przemocy oraz plan pracy z osobą stosującą przemoc.
- **Formularze:** Procedura wykorzystuje cztery formularze:
 - **Formularz A:** Służy do wszczęcia procedury.
 - **Formularz B:** Przekazywany osobie doznającej przemocy; zawiera definicję przemocy, informator o prawach i wykaz placówek pomocowych.
 - **Formularz C:** Wypełniany w przypadku podejrzenia kolejnego aktu przemocy w trakcie trwającej procedury.
 - **Formularz D:** Wypełniany podczas rozmowy z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc domową.

IV.4. Zobowiązanie osoby stosującej przemoc do opuszczenia miejsca zamieszkania

Kluczową zasadą nowoczesnego systemu przeciwdziałania przemocy jest „**Izolacja sprawcy, a nie ofiary**”. Oznacza to, że osoba doznająca przemocy i jej dzieci powinny móc pozostać w swoim bezpiecznym miejscu zamieszkania, a to osoba stosująca przemoc jest z niego usuwana.

Służą temu następujące mechanizmy prawne:

1. **Nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania (wydawany przez Policję lub Żandarmerię Wojskową)**
 - Regulacja: Art. 15 aa Ustawy o Policji oraz Art. 18 a Ustawy o Żandarmerii Wojskowej.
 - Procedura: Policjant (lub żołnierz ŻW) ma prawo wydać ten nakaz **podczas interwencji**, jeśli stwierdzi, że osoba stosująca przemoc domową stwarza

bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia osób wspólnie zamieszkujących.

- Charakter: Nakaz jest **natychmiast wykonalny**. Jednocześnie funkcjonariusz może wydać **zakaz zbliżania się** do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, **zakaz zbliżania się** do osoby doznającej przemocy, **zakaz kontaktowania się** z nią lub **zakaz wstępu** np. do jej miejsca pracy czy szkoły dzieci.

2. Zobowiązanie sądowe do opuszczenia mieszkania (tryb cywilny)

- Regulacja: Art. 11 a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Procedura: Jeżeli osoba stosująca przemoc swoim zachowaniem czyni wspólne zamieszkiwanie szczególnie uciążliwym, osoba doznająca przemocy może złożyć do sądu cywilnego wniosek o zobowiązanie jej do opuszczenia mieszkania. Dotyczy to także sytuacji, gdy osoba doznająca przemocy opuściła już mieszkanie z obawy o bezpieczeństwo.
- Charakter: Postępowanie toczy się w trybie przyspieszonym – sąd orzeka w terminie **jednego miesiąca** od dnia wniesienia wniosku.

3. Inne regulacje

- Art. 275 a k.p.k.: Sąd lub prokurator może zastosować środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia lokalu.
- Art. 13 Ustawy o ochronie praw lokatorów: Pozwala na wytoczenie powództwa o eksmisję współlokatora, który swoim rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie.
- Art. 58 k.r. o.: Sąd w wyroku rozwodowym może w wyjątkowych wypadkach nakazać eksmisję małżonka, który uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie.

V. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane pozwalające na szacowanie skali zjawiska przemocy domowej są gromadzone przez różne instytucje i służby. Należy jednak zakładać, że zjawisko to jest znacznie szersze niż wskazują statystyki. Wiele przypadków nie jest zgłaszanych z powodu lęku, wstydu, poczucia bezradności czy przeświadczenia o niskiej skuteczności działań pomocowych.

V. 1. Skala zjawiska przemocy w Polsce

Zgodnie z danymi zawartymi w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, w 2021 roku w Polsce wszczęto łącznie **82 092** procedury „Niebieskie. Najczęściej procedurę uruchamiali przedstawiciele Policji (64 250 procedur) oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (10 907 procedur). W 2022 roku liczba ta wzrosła o 1 104. W 2021 roku w całej Polsce funkcjonowało 826 jednostek udzielających pomocy, w tym 37 specjalistycznych ośrodków wsparcia (SOW). Z oferty SOW skorzystały łącznie 4 762 osoby. Równocześnie, 8 209 osób wzięło udział w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

V. 2. Skala zjawiska przemocy domowej w województwie mazowieckim

Na terenie województwa mazowieckiego (obejmującego garnizon stołeczny i mazowiecki KWP) w 2019 roku Policja wypełniła łącznie **7 269** formularzy „Niebieska Karta - A”. Na terenie województwa funkcjonują trzy Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia (w Warszawie, Piastowie oraz Mławie), które w 2019 roku dysponowały łącznie 51 miejscami całodobowymi.

V. 3. Diagnoza społeczna zjawiska przemocy domowej w powiecie mławskim

Diagnoza społeczna dotycząca zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu mławskiego została przygotowana na podstawie analizy danych statystycznych uzyskanych z kluczowych instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Skalę zjawiska w powiecie mławskim można określić w oparciu o dane uzyskane z Centrum Usług Społecznych w Mławie (CUS), Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej (GOPS),

Zespołów Interdyscyplinarnych (ZI), Komendy Powiatowej Policji w Mławie (KPP), Prokuratury Rejonowej w Mławie, Sądu Rejonowego w Mławie oraz Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie (ZOW).

V. 3. 1. Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie

Dane Policji, jako służby pierwszego kontaktu, są podstawowym miernikiem skali zjawiska.

Tabela 1. Liczba interwencji Policji w Powiecie Mławskim w latach 2020-2024.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
LICZBA INTERWENCJI OGÓŁEM	7116	12580	13055	12263	6100
W TYM INTERWENCJE DOMOWE	7011	12417	12941	12193	6034
INTERWENCJE, W CZASIE, KTÓRYCH UJAWNIONO PRZEMOC (WSZCZĘTO NK)	105	163	114	70	66

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Tabela 2 Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta- A" (wszczynających procedurę) oraz " Niebieska Karta- C" (kolejne zdarzenia) wg danych KPP Mława w latach 2020-2024.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
„NIEBIESKA KARTA – A” OGÓŁEM	221	214	169	151	124
W TYM NOWE PROCEDURY (NK-A)	139	138	123	112	86
DOT. KOLEJNYCH PRZYPADKÓW (NK-C)	82	76	46	39	38

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Tabela 3. Charakterystyka osób objętych procedurami NK wszczętymi przez KPP Mława (2020-2024).

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
OGÓLNA LICZBA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY	401	379	307	288	130
W TYM KOBIETY	194	187	141	127	119
W TYM MĘŻCZYŹNI	24	18	20	11	19
W TYM MAŁOLETNI	183	174	146	150	59
OGÓLNA LICZBA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC	221	215	169	153	123
W TYM MĘŻCZYŹNI	207	205	153	136	123
W TYM KOBIETY	13	10	16	17	4
W TYM NIELETNI	1	0	0	0	0
OSOBY STOSUJĄCE PRZEMOC POD WPŁYWEM ALKOHOLU	102	130	77	63	70

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Tabela 4. Formy przemocy domowej odnotowane przez KPP Mława w latach 2020-2024.

FORMA PRZEMOCY	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
PSYCHICZNA	221	215	169	151	121
FIZYCZNA	148	137	104	102	82
EKONOMICZNA	82	61	42	36	31
CYBERPRZEMOC	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	8
SEKSUALNA	5	3	2	2	4
INNY RODZAJ / ZANIEDBANIE	71	81	70	46	34

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Tabela 5. Liczba formularzy "Niebieska Karta- A" wszczętych przez Policję wg miejsca zamieszkania (2020-2024).

„NK” WG MIEJSCA SPORZĄDZENIA	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
MIASTO MŁAWA	79	82	86	65	57
TERENY WIEJSKIE (GMINY)	142	132	83	86	67
OGÓŁEM (KPP)	221	214	169	151	124

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji w Mławie.

Wnioski z danych KPP:

1. Najczęstszą formą przemocy zgłaszaną Policji jest przemoc psychiczna, która występuje w niemal każdej procedurze, często łącznie z przemocą fizyczną.

2. Nowelizacja ustawy pozwoliła na wyodrębnienie **cyberprzemocy** (8 przypadków w 2024 r.).
3. Problem przemocy domowej dotyczy w równej mierze mieszkańców miasta, jak i terenów wiejskich.
4. Alkohol pozostaje kluczowym czynnikiem ryzyka, obecnym w ponad połowie (57%) interwencji, w których wszczęto procedurę NK w 2024 roku.
5. Osobami stosującymi przemoc są niemal wyłącznie mężczyźni (123 ze 127 przypadków w 2024 r.), natomiast osobami doznającymi przemocy są głównie kobiety i dzieci.

V. 3. 2. Dane Zespołów Interdyscyplinarnych (ZI)

Dane ze wszystkich 10 gminnych/miejskich Zespołów Interdyscyplinarnych dają pełny obraz instytucji wszczynających procedury w powiecie.

Tabela 6. Liczba "Niebieskich Kart A" (wszczynających) sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów w powiecie mławskim w latach 2020-2024.

INSTYTUCJA WSZCZYNAJĄCA „NK”	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
POLICJA	134	124	122	118	107
POMOC SPOŁECZNA (CUS/GOPS/ZOW)	12	16	22	27	32
OŚWIATA	1	1	5	5	10
OCHRONA ZDROWIA	0	0	1	0	2
GKRPA	4	0	0	0	0
ŻANDARMERIA WOJSKOWA	0	0	0	1	0
OGÓŁEM W POWIECIE	151	141	150	151	151

Źródło: Dane sprawozdawcze Zespołów Interdyscyplinarnego z terenu powiatu mławskiego (CUS Mława, GOPS Dzierzgowo, GOPS Lipowiec Kościelny, GOPS Radzanów, GOPS Strzegowo, GOPS Stupsk, GOPS Szreńsk, GOPS Szydłowo, GOPS Wieczfnia Kościelna, GOPS Wiśniewo).

Wnioski z danych ZI:

1. Liczba wszczynanych procedur w powiecie utrzymuje się na stabilnym poziomie ok. 150 rocznie.
2. Policja pozostaje główną instytucją wszczynającą procedury (71% w 2024 r.).
3. Obserwuje się pozytywny trend wzrostowy we wszczynaniu procedur przez **Pomoc Społeczną** (wzrost z 12 w 2020 r. do 32 w 2024 r.) oraz **Oświatę** (wzrost z 1 w 2020 r. do 10 w 2024 r.), co świadczy o rosnącej świadomości i skuteczności tych służb.
4. Nadal na symbolicznym poziomie pozostaje zaangażowanie **Ochrony Zdrowia** (tylko 2 procedury w 2024 r. w całym powiecie).

V. 3. 3. Dane Wymiaru Sprawiedliwości (Prokuratura Rejonowa i Sąd Rejonowy)

Dane z wymiaru sprawiedliwości pozwalają na ocenę skuteczności ścigania karnego, głównie przestępstwa znęcania się (art. 207 k.k.).

Tabela 7. Postępowania Prokuratury Rejonowej w Mławie w sprawach z art. 207 k.k. (2020-2024).

WYSZCZEGÓLNIENIE (art. 207 k.k.)	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
LICZBA ZAREJESTROWANYCH POSTĘPOWAŃ	83	88	97	89	93
LICZBA SKIEROWANYCH AKTÓW OSKARŻENIA	34	31	37	36	24
LICZBA ODMÓW WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA	14	22	23	10	29
LICZBA UMORZEŃ POSTĘPOWAŃ	33	28	30	26	23
LICZBA SKIEROWAŃ DO PROGRAMÓW K-E / P-T	0	0	0	0	0

Źródło: Dane Prokuratury Rejonowej w Mławie.

Tabela 8. Wykaz spraw prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Mławie (2020-2024).

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
IŁOŚĆ WYDANYCH WYROKÓW Z art. 207 k.k.	24	26	26	47	29
IŁOŚĆ WYDANYCH WYROKÓW Z art. 191 k.k.	0	0	1	1	3
IŁOŚĆ WYDANYCH WYROKÓW Z art. 197 k.k.	0	0	1	1	1
IŁOŚĆ WYDANYCH WYROKÓW Z art. 217 k.k.	0	1	2	7	11

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Mławie.

Tabela 9. Wyroki z art. 207 k.k. wydane przez Sąd Rejonowy w Mławie (2020-2024).

WYSZCZEGÓLNIENIE (DOT. art. 207 k.k.)	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
SUMA OSÓB SKAZANYCH	15	16	12	27	29
<i>W TYM KARA POZBAWIENIA WOLNOŚCI (BEZWZGLĘDNA)</i>	6	2	2	7	5
<i>W TYM KARA POZBAWIENIA WOLNOŚCI (W ZAWIESZENIU)</i>	6	7	6	11	14
<i>W TYM KARA OGRANICZENIA WOLNOŚCI</i>	1	7	3	8	5
<i>W TYM KARA GRZYWNY</i>	2	0	1	1	5

INNE ROZSTRZYGNĘCIA:					
WARUNKOWE UMORZENIA POSTĘPOWANIA	2	2	3	2	3
UMORZENIA POSTĘPOWANIA	1	0	3	5	2
UNIEWINNIENIA	0	0	0	1	1
ŚRODKI DODATKOWE:					
ZAKAZ ZBLIŻANIA SIĘ DO OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY	0	2	6	7	3
OBOWIĄZEK UCZESTNICTWA W PROGRAMIE K-E / P-T	0	0	0	0	0

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Mławie.

Wnioski z danych Wymiaru Sprawiedliwości:

1. Skuteczność ścigania (liczba aktów oskarżenia vs liczba postępowań) jest wyzwaniem. W 2024 roku na 93 zarejestrowane sprawy z art. 207 k.k., tylko 24 (26%) zakończyły się aktem oskarżenia, podczas gdy 52 (56%) zakończyły się odmową wszczęcia lub umorzeniem.
2. **Kluczowym problemem systemowym jest całkowity i konsekwentny brak (0 przypadków w latach 2020-2024) stosowania przez Sąd Rejonowy i Prokuraturę Rejonową środka probacyjnego w postaci skierowania osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.**

V. 3. 4. Dane Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie (ZOW)

ZOW jest kluczową powiatową jednostką realizującą zadania pomocowe w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) oraz zadania zlecone w ramach Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW), w tym zapewnienie schronienia oraz prowadzenie programów dla osób stosujących przemoc.

Tabela 10. Liczba klientów Zespołu Ośrodków Wsparcia w latach 2021–2024.

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK			
	2021	2022	2023	2024
KLIENCI Z PROBLEMEM PRZEMOCY (SOW)	155	213	224	225
KLIENCI Z PROBLEMEM KRYZYSU (OIK)	498	636	632	511
RAZEM KLIENCI	653	849	856	736

Źródło: Dane Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.

Tabela 11. Osoby korzystające ze schronienia w SOW (pobyt całodobowy) w latach 2021–2024.

GRUPA	ROK			
	2021	2022	2023	2024
KOBIETY	14	13	15	10
DZIECI	25	17	22	11
RAZEM	39	30	37	21

Źródło: Dane Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.

Tabela 12. Realizacja programów dla osób stosujących przemoc (ZOW) w latach 2020-2024.

RODZAJ PROGRAMU	ROK				
	2020	2021	2022	2023	2024
PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY (LICZBA ABSOLWENTÓW)	10	7	6	6	10
PROGRAM PSYCHOLOGICZNO- TERAPEUTYCZNY (LICZBA ABSOLWENTÓW)	11	4	0	10	9

Źródło: Dane Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.

Wnioski z danych ZOW:

1. Liczba osób zgłaszających się do ZOW z problemem przemocy domowej utrzymuje się na stabilnym, wysokim poziomie (ponad 200 osób rocznie).
2. ZOW zapewnia niezbędne bezpieczeństwo w formie schronienia dla kilkudziesięciu osób rocznie, głównie kobiet i dzieci.
3. ZOW jest jedyną jednostką w powiecie realizującą ustawowe programy oddziaływań, co czyni ją kluczowym ogniwem w systemie. Działania te są finansowane ze środków Wojewody, jednak frekwencja w programach jest uzależniona od skierowań z ZI oraz potencjalnie od zaniechanych skierowań z wymiaru sprawiedliwości.

VI. CELE PROGRAMU

VI.1. Cel główny i cele szczegółowe

Głównym założeniem programu jest realizacja celów wynikających wprost z Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

CEL GŁÓWNY

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie mławskim.

Cel główny będzie realizowany poprzez osiągnięcie czterech celów szczegółowych, które odpowiadają czterem głównym obszarom interwencji:

- **Cel szczegółowy 1: Intensyfikacja działań profilaktycznych i podnoszenie świadomości społecznej** na temat zjawiska przemocy domowej i jej skutków.
- **Cel szczegółowy 2: Zwiększenie skuteczności i dostępności kompleksowej pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz ich dzieci.**
- **Cel szczegółowy 3: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,** ze szczególnym uwzględnieniem zacieśnienia współpracy z wymiarem sprawiedliwości.
- **Cel szczegółowy 4: Podniesienie kompetencji kadr i wzmocnienie współpracy interdyscyplinarnej służb i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.**

VI.2. Harmonogram działań na lata 2026–2030

Realizacja celów programu odbywać się będzie poprzez realizację poniższych zadań:

Tabela 13. Obszar 1: Profilaktyka i edukacja społeczna (Cel szczegółowy 1).

Rodzaj działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
1.1. Organizowanie i prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych (np. „Biała Wstążka”, „Stop Przemocy”).	ZOW, KPP, Starostwo Powiatowe	Liczba zorganizowanych kampanii.	2026-2030 (corocznie)
1.2. Upowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotki, plakaty, informatory) o formach przemocy i dostępnej pomocy.	ZOW, KPP, CUS w Mławie, GOPS	Liczba dystrybuowanych materiałów.	2026-2030 (działanie ciągłe)
1.3. Prowadzenie programów profilaktycznych i warsztatów w placówkach oświatowych (dot. m.in. cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej, radzenia sobie z emocjami).	ZOW, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Placówki Oświatowe	Liczba przeprowadzonych warsztatów i objętych nimi uczniów.	2026-2030 (działanie ciągłe)
1.4. Prowadzenie warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze dla rodziców.	ZOW, PPP, CUS w Mławie, GOPS	Liczba przeprowadzonych warsztatów i objętych nimi rodziców.	2026-2030 (działanie ciągłe)

Tabela 14. Obszar 2: Ochrona i wsparcie osób doznających przemocy (Cel szczegółowy 2).

Rodzaj działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
2.1. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, prawnego, socjalnego, terapeutycznego) oraz wsparcia w ramach interwencji kryzysowej.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba osób objętych wsparciem (poradnictwem).	2026-2030 (działanie ciągłe)
2.2. Zapewnienie bezpiecznego schronienia w miejscach całodobowego pobytu w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba osób (kobiet i dzieci), które otrzymały schronienie.	2026-2030 (działanie ciągłe)
2.3. Prowadzenie grup wsparcia dla dorosłych osób doznających przemocy domowej.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba zorganizowanych grup i liczba uczestników.	2026-2030 (corocznie)
2.4. Zapewnienie specjalistycznej pomocy psychologicznej i terapeutycznej dzieciom doznającym przemocy i będącym jej świadkami.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną/terapeutyczną.	2026-2030 (działanie ciągłe)

Tabela 15. Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc (Cel szczegółowy 3).

Rodzaj działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
3.1. Opracowanie i realizacja Programów Korekcyjno-Edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba zrealizowanych edycji programu i liczba absolwentów.	2026-2030 (corocznie)
3.2. Opracowanie i realizacja Programów Psychologiczno-Terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba zrealizowanych edycji programu i liczba absolwentów.	2026-2030 (corocznie)
3.3. Inicjowanie współpracy z wymiarem sprawiedliwości (Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Kuratorzy Sądowi) w celu zwiększenia skuteczności kierowania sprawców na programy K-E i P-T.	ZOW, Starostwo Powiatowe	Liczba spotkań/szkoleń. Wzrost liczby skierowań sądowych.	2026-2030 (działanie ciągłe)
3.4. Udzielanie konsultacji psychologicznych dla osób stosujących przemoc.	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba udzielonych konsultacji.	2026-2030 (działanie ciągłe)

Tabela 16. Obszar 4: Wzmacnianie kompetencji kadr i współpraca (Cel szczegółowy 4).

Rodzaj działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
4.1. Organizacja cyklicznych szkoleń specjalistycznych dla członków Zespołów Interdyscyplinarnych (ZI) i Grup Diagnostyczno-Pomocowych (GDP).	ZOW, Starostwo Powiatowe	Liczba zorganizowanych szkoleń i liczba przeszkolonych osób.	2026-2030 (min. 1 rocznie)
4.2. Organizacja dedykowanych szkoleń dla przedstawicieli Oświaty i Ochrony Zdrowia z zakresu procedury "NK" i rozpoznawania symptomów przemocy.	ZOW, Starostwo Powiatowe	Liczba zorganizowanych szkoleń i liczba uczestników.	2026-2030 (min. 1 rocznie)
4.3. Zapewnienie regularnej superwizji dla specjalistów pracujących z osobami uwięzowanymi w przemoc (pracownicy ZOW, członkowie GDP, kuratorzy).	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	Liczba odbytych sesji superwizyjnych.	2026-2030 (działanie ciągłe)
4.4. Organizacja cyklicznych spotkań Powiatowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz Przewodniczących Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych.	ZOW (Koordynator Programu)	Liczba odbytych spotkań.	2026-2030 (min. 2 rocznie)

VII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU, ZARZĄDZANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA

Sposób realizacji i zarządzanie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030 stanowi strategiczny plan działań, którego celem jest ograniczenie zjawiska przemocy domowej i skuteczna pomoc osobom jej doznającym na terenie powiatu mławskiego.

Ze względu na interdyscyplinarny charakter problemu, Program realizowany będzie w trybie stałej współpracy przez lokalnie działające instytucje publiczne, służby oraz organizacje pozarządowe. Realizacja zadań określonych w Harmonogramie (Rozdział VI.2) będzie odbywała się poprzez trzy główne formy oddziaływania:

1. **Profilaktykę i Edukację:** Działania mające na celu podnoszenie świadomości społecznej, promowanie postaw wolnych od przemocy oraz dekonstruowanie szkodliwych mitów i stereotypów.
2. **Ochronę i Wsparcie (Interwencję):** Zapewnienie osobom doznającym przemocy natychmiastowej, kompleksowej i specjalistycznej pomocy (psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej) oraz bezpiecznego schronienia.
3. **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc:** Prowadzenie specjalistycznych programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych mających na celu powstrzymanie zachowań agresywnych.

Koordinację i zarządzanie Programem zapewnia **Zespół ds. Opracowania, Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej**.

Głównym realizatorem merytorycznym i koordynującym Programu, odpowiedzialnym za wykonanie większości zadań (w szczególności prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia, Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz programów dla osób stosujących przemoc) jest **Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie**.

Monitorowanie

Monitorowanie Programu ma charakter ciągły i jest prowadzone przez Zespół ds. Wdrażania, Monitoringu i Ewaluacji. Proces ten polega na bieżącym gromadzeniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji wskaźników określonych w Harmonogramie Działań (Rozdział VI.2).

Monitoring służy weryfikacji, czy zaplanowane działania są wdrażane zgodnie z harmonogramem oraz czy przynoszą oczekiwane rezultaty. Pozwala to na elastyczne reagowanie i modyfikowanie działań w przypadku zdiagnozowania nowych potrzeb lub barier społecznych.

Ewaluacja

Ewaluacja Programu będzie prowadzona dwutorowo:

1. Ewaluacja bieżąca (roczna):

Przeprowadzana w formie corocznego sprawozdania z realizacji zadań Programu. Sprawozdanie, przygotowywane przez Koordynatora Programu (ZOW) we współpracy z partnerami (m.in. KPP, CUS/GOPS, Sądem, Prokuraturą), będzie zawierało analizę ilościową (wskaźniki) i jakościową (opis działań, napotkane trudności, wnioski). Sprawozdanie będzie przedkładane Zarządowi Powiatu Mławskiego.

2. Ewaluacja końcowa:

Zostanie przeprowadzona po zakończeniu okresu realizacji Programu (w 2030 roku). Jej celem będzie całościowa ocena skuteczności Programu, stopnia osiągnięcia Celu Głównego i Celów Szczegółowych oraz sformułowanie rekomendacji na kolejny okres programowania.

Źródła finansowania

Realizacja zadań ujętych w Harmonogramie Programu będzie finansowana z następujących źródeł:

1. **Środki własne budżetu Powiatu Mławskiego**, zapisane w budżecie głównego realizatora – Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.

2. **Środki z budżetu państwa** (dotacje celowe Wojewody Mazowieckiego) przeznaczone na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, tj. prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia oraz programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.
3. Inne środki krajowe i zagraniczne pozyskane na realizację poszczególnych zadań (np. granty, projekty unijne).

SPIS TABEL

<u>Tabela 1. Liczba interwencji Policji w Powiecie Mławskim w latach 2020-2024.</u>	17
<u>Tabela 2. Liczba wypełnionych formularzy "Niebieska Karta- A" (wszczynających procedurę) oraz " Niebieska Karta- C" (kolejne zdarzenia) wg danych KPP Mława w latach 2020-2024.</u>	17
<u>Tabela 3. Charakterystyka osób objętych procedurami NK wszczętymi przez KPP Mława (2020-2024).</u>	18
<u>Tabela 4. Formy przemocy domowej odnotowane przez KPP Mława w latach 2020-2024.</u>	19
<u>Tabela 5. Liczba formularzy " Niebieska Karta- A" wszczętych przez Policję wg miejsca zamieszkania (2020-2024).</u>	19
<u>Tabela 6. Liczba " Niebieskich Kart A" (wszczynających) sporządzonych przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów w powiecie mławskim w latach 2020-2024.</u>	20
<u>Tabela 7. Postępowania Prokuratury Rejonowej w Mławie w sprawach z art. 207 k.k. (2020-2024).</u>	21
<u>Tabela 8. Wykaz spraw prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Mławie (2020-2024).</u>	22
<u>Tabela 9. Wyroki z art. 207 k.k. wydane przez Sąd Rejonowy w Mławie (2020-2024).</u>	22
<u>Tabela 10. Liczba klientów Zespołu Ośrodków Wsparcia w latach 2021–2024.</u>	24
<u>Tabela 11. Osoby korzystające ze schronienia w SOW (pobyt całodobowy) w latach 2021–2024.</u>	24
<u>Tabela 12. Realizacja programów dla osób stosujących przemoc (ZOW) w latach 2020-2024.</u>	25
<u>Tabela 13. Obszar 1: Profilaktyka i edukacja społeczna (Cel szczegółowy 1).</u>	27
<u>Tabela 14. Obszar 2: Ochrona i wsparcie osób doznających przemocy (Cel szczegółowy 2).</u>	28
<u>Tabela 15. Obszar 3: Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc (Cel szczegółowy 3).</u>	29
<u>Tabela 16. Obszar 4: Wzmacnianie kompetencji kadr i współpraca (Cel szczegółowy 4).</u>	30

BIBLIOGRAFIA

Akty prawne i dokumenty strategiczne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 2009.114.946).
2. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia **Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030** (M.P. z 2023 r. poz. 1232).
3. Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz.U. z 2021.844).
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o **przeciwdziałaniu przemocy domowej** (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „**Niebieskie Karty**” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870).
6. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (...) (Dz.U. z 2023 r. poz. 1158).

7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2025 r. poz. 383).
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 46 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1568 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2809 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.).
13. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2025 r. poz. 636 ze zm.).
14. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526).
15. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Mławskim na lata 2021-2025 (Uchwała Nr XXV/183/2021 Rady Powiatu Mławskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. ze zm.).
16. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Mławskim na lata 2021-2025 (Uchwała Nr XXI/151/2020 Rady Powiatu Mławskiego z dnia 14 grudnia 2020 r.).

Literatura zwarta (Książki)

1. Bilaska, E., Bulenda, T., Pospiszył, I. (1999). *Razem przeciw przemocy*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.
2. Dobrzyńska-Masterhazy, A., Badura-Madej, W. (2000). *Przemoc w rodzinie. Interwencja kryzysowa i Psychoterapia*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
3. Gruszczyńska, B. (2007). *Przemoc wobec kobiet w Polsce. Aspekty prawno kryminologiczne*. Kraków: Wolters Kluwer Polska.
4. Mazur, J. (2002). *Przemoc w rodzinie. Teoria i rzeczywistość*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.

5. Michalska, K., Jaszczak-Kuźmińska, D. (2007). *Przemoc w rodzinie*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPA.
6. Palka, P., Tańska, J. (2016). *Ślubuję ci przemoc, klótnie oraz to, że cię nie opuszczę... - rzecz o składowych zjawiska przemocy w rodzinie*, [w:] *Instytucja małżeństwa – wyzwanie dla ustawodawcy*. Olsztyn: Wydawnictwo UWM.
7. Polanowski, J. (2008). *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka*. Warszawa: PARPAMEDIA.
8. Woronowicz, B. T. (2009). *Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA.
9. Wrona, G. (2017). *Skrypt Prawo przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków grup roboczych i zespołów interdyscyplinarnych*. Warszawa: MOPR.

Artykuły i opracowania

1. Cabalski, M. (2013). Uzależnienie od przemocy. *Rodzina i Prawo*, Nr 26–27.
2. Grewiński, M., Karwacki, A. (red.). *Strategie w Polityce Społecznej*. Warszawa: Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.
3. Lewoc, M. (2014). *Diagnoza skali zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPA.
4. "Niebieska Linia" – dwumiesięcznik wydawany przez Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Źródła danych statystycznych i internetowe

1. Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Mławie (lata 2020-2024).
2. Dane statystyczne Prokuratury Rejonowej w Mławie (lata 2020-2024).
3. Dane statystyczne Sądu Rejonowego w Mławie (lata 2020-2024).
4. Dane sprawozdawcze Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu powiatu mławskiego (CUS Mława, GOPS Dzierzgowo, GOPS Lipowiec Kościelny, GOPS Radzanów, GOPS Strzegowo, GOPS Stupsk, GOPS Szreńsk, GOPS Szydłowo, GOPS Wieczfnia Kościelna, GOPS Wiśniewo) (lata 2020-2024).

5. Dane sprawozdawcze Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie (lata 2021-2024).
6. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego: <https://bdl.stat.gov.pl>
7. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (d. PARPA): <https://www.kcpu.gov.pl>
8. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia":
<https://www.niebieska linia.pl>
9. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich: <https://brpo.gov.pl>
10. Statystyki Policji: <https://statystyka.policja.pl>

Harmonogram Rzeczowo-Finansowy na lata 2026 – 2030

1. Zadania finansowane z budżetu państwa (dotacje celowe Wojewody Mazowieckiego)

(Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, art. 6 ust. 4 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej)

RODZAJ DZIAŁANIA (ZADANIE)	REALIZATOR	SZACUNKOWY KOSZT ROCZNY (ZŁ)	FINANSOWANIE
PROWADZENIE SPECJALISTYCZNEGO OŚRODKA WSPARCIA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W MŁAWIE	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	<i>Kwota zgodna z coroczną umową z Wojewodą</i>	Dotacja celowa Wojewody
REALIZACJA PROGRAMÓW KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	<i>Kwota zgodna z corocznym wnioskiem</i>	Dotacja celowa Wojewody
REALIZACJA PROGRAMÓW PSYCHOLOGICZNO-TERAPEUTYCZNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ	Zespół Ośrodków Wsparcia (ZOW)	<i>Kwota zgodna z corocznym wnioskiem</i>	Dotacja celowa Wojewody

2. Zadania finansowane z budżetu Powiatu Mławskiego

(Zadania własne Powiatu, art. 6 ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej)

RODZAJ DZIAŁANIA	REALIZATOR	ROK					RAZEM (zł)
		2026	2027	2028	2029	2030	
SUMA ROCZNA (ŚRODKI BUDŻETU POWIATU)		KWOTA DOTACJI NA DANY ROK					175 000 zł
		35 000 zł	35 000 zł	35 000 zł	35 000 zł	35 000 zł	
OBSZAR 1: PROFILAKTYKA I EDUKACJA							
1.1. LOKALNE KAMPANIE INFORMACYJNO-EDUKACYJNE (NP. „BIAŁA WSTĄŻKA”)	ZOW, KPP	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	6 000
1.2. DRUK MATERIAŁÓW (ULOTKI, PLAKATY, INFORMATORY)	ZOW, CUS, GOPS	700	700	700	700	700	3 500

1.3. PROGRAMY PROFILAKTYCZNE W SZKOŁACH	ZOW, PPP	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	12 500
1.4. WARSZTATY PODNOSZĄCE KOMPETENCJE WYCHOWAWCZE	ZOW, PPP	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	12 500
OBSZAR 2: WSPARCIE OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY							
2.3./2.4. PROWADZENIE GRUP WSPARCIA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY I POMOCY DLA DZIECI	ZOW	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000
2.5. ZAKUP USŁUGI (KONSULTACJI) PSYCHIATRYCZNYCH (DLA OSÓB W KRYZYSIE / SOW)	ZOW	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	20 000
OBSZAR 4: WZMACNIANIE KADR I KOORDYNACJA							
4.1. ORGANIZACJA SZKOLEŃ SPECJALISTYCZNYCH DLA CZŁONKÓW ZI/GDP	ZOW	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000
4.2. DEDYKOWANE SZKOLENIA DLA OŚWIATY I OCHRONY ZDROWIA	ZOW	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	10 000

4.3. ZAPEWNIENIE REGULARNEJ SUPERWIZJI DLA SPECJALISTÓW	ZOW	2 100	2 100	2 100	2 100	2 100	10 500
4.4. KOORDYNACJA PROGRAMU I OBSŁUGA ZESPOŁU DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY	ZOW	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	80 000
SUMA ROCZNA (ŚRODKI BUDŻETU POWIATU + ŚRODKI WOJEWODY)		35 000 + Dotacja	35 000 + Dotacja	35 000 + Dotacja	35 000 + Dotacja	35 000 + Dotacja	175 000 + Dotacja

Nota Metodyczna do Harmonogramu Finansowego (Zadania Własne Powiatu)

Finansowanie zadań własnych Powiatu Mławskiego w ramach Programu (Tabela 2) opiera się na precyzyjnym rozdzieleniu zadań statutowych jednostek (finansowanych z ich bieżącego budżetu i wynagrodzeń etatowych) od zadań programowych (finansowanych z budżetu Programu).

- Zadania Statutowe (Finansowane z budżetu ZOW – Etaty):** Pracownicy Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie, pracujący w systemie zmianowym (12-godzinny), realizują w ramach swoich obowiązków statutowych zadania o charakterze interwencyjnym, opiekuńczymi bieżącym. Obejmuje to m.in. zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom hostelu, prowadzenie interwencji kryzysowych, udzielanie bieżącego poradnictwa (psychologicznego, prawnego, socjalnego) oraz podstawowych konsultacji (Zadania 2.1 i 3.4 z Rozdziału VI.2). Te zadania **nie są** finansowane z niniejszego Załącznika Finansowego.
- Zadania Programowe (Finansowane z budżetu Programu – Umowy Zlecenia / Zakup Usług):** Środki finansowe zapisane w powyższej tabeli przeznaczone są na organizację i przeprowadzenie **dodatkowych, zaplanowanych cykli warsztatów i grup** (np. 1.3, 1.4, 2.3/2.4) oraz **zakup specjalistycznych usług zewnętrznych** (np. 2.5, 4.1, 4.2, 4.3) . Zadania te, ze względu na swój programowy charakter (wymagający przygotowania, ciągłości i realizacji w określonych blokach czasowych, często poza grafiką zmianowym), są realizowane przez specjalistów na podstawie **odrębnych umów cywilnoprawnych (zleceń)** lub kupowane od ekspertów zewnętrznych (trenerzy, superwizorzy, psychiatra).